

Nieuw Haags Peil 26 februari 2012

Deze week laat een gedeltelijke correctie zien op de verschuiving van vorige week. De PvdA wint weer 2 terug van het verlies van 3 van de vorige week. De PVV verliest weer 2 van de 4 die vorige week gewonnen zetels. Het effect van de gebeurtenissen van vorige week (gedoe binnen de fractie van de PvdA en ophef over het Meldpunt van de PVV) zijn dus deels teniet gedaan.

Bij de overige partijen zien we een stijging van de VVD met 1 zetel en een daling met 1 zetel voor de SP. Daardoor staan VVD en SP beide op 32 zetels.

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	11-11-2011	19-2-2012	26-2-2012	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	31	32	31	32	1	1
PVV	24	27	24	22	-2	-2
CDA	21	12	12	12		-9
VVD+PVV+CDA	76	71	67	66	-1	-10
PvdA	30	19	14	16	2	-14
SP	15	25	33	32	-1	17
D66	10	16	17	17		7
Groen Links	10	8	7	7		-3
ChristenUnie	5	5	5	5		
SGP	2	2	3	3		1
Partij voor de Dieren	2	3	3	3		1
50Plus	0	1	1	1		1
Totaal	150	150	150	150		

Zolang er nog steeds kandidaten bij kunnen komen is er geen uitgebreid onderzoek gedaan naar de mogelijke opvolger van Job Cohen. Wel is de volgende vraag gesteld (op vrijdag, voordat Albayrak zich verkiesbaar stelde en Timmermans heeft aangekondigd geen kandidaat te zijn).

Wie vindt u de beste kandidaat als fractie leider van de PvdA?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Alle Nederl.	PvdA kiezers	Ooit PvdA gestemd	Kans om PvdA te stemmen
Ronald Plasterk	27%	29%	30%	27%
Diederik Samsom	23%	34%	31%	26%
Martijn van Dam	11%	14%	12%	12%
Frans Timmermans	5%	4%	4%	4%
Nebahat Albayrak	5%	5%	5%	5%
Jette Klijnsma	3%	3%	2%	4%
Marriette Hamer	1%	0%	0%	1%
Een ander	5%	3%	1%	4%
Weet niet/geen antwoord	21%	8%	15%	18%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Als we de discussies horen rondom het aftreden van de PvdA dan lijkt het erop alsof het vooral om het poppetje gaat. Tot het eind van de jaren tachtig haalde de PvdA steeds tussen de 44 en 54 zetels (30% of meer). De grote neergang begon rond 1990 toen Wim Kok Minister van Financiën was. (De WAO discussie).

Met het slechtste resultaat uit de geschiedenis tot dat moment (37 zetels) werd Wim Kok toch premier (omdat het CDA ook het slechtste resultaat uit de geschiedenis haalde, 34 zetels). In 1998 haalde de PvdA nog 45 zetels, maar 4 jaar later (Fortuyn!) haalde de PvdA 23 zetels. Nog één keer leefde de PvdA op in 2003 (41 zetels onder Bos), maar daarna ging het bergafwaarts (2006-33 zetels, 2010-30 zetels). Alleen de gemeenteraadsverkiezingen in 2006, toen de PvdA in de oppositie zat onder Bos haalde de PvdA nog een goed resultaat.

Hoewel Job Cohen bij het begin zeker tot een electorale herleving leidde na de slechte scores van de PvdA in de peilingen toen ze in de regering zaten, heeft hij nooit meer dan 34 zetels gescoord in onze peiling (eind maart 2010). Slechts enkele zetels meer dan de uiteindelijke uitslag van 30 zetels in de verkiezingen van juni 2010.

Aan de hand van de volgende twee tabellen is goed te zien waar het grote probleem van de PvdA ligt. Allereerst de peiling van dit weekend uitgesplitst naar het inkomen van het huishouden. Dan is te zien dat de PvdA onder degenen met de laagste inkomens slechter scoort dan onder de hogere inkomens. De SP is onder de laagste inkomens veruit de grootste partij. En de PvdA scoort dan ook nog beduidend lager onder die groep dan de VVD en de PVV.

Stemkeuze naar inkomen

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Inkomen		
		Boven modaal	Modaal	Beneden modaal
PVV	15%	11%	18%	15%
VVD	21%	34%	19%	16%
CDA	8%	9%	8%	6%
D66	11%	15%	11%	8%
PvdA	10%	11%	10%	8%
SP	21%	12%	21%	30%
Overige partijen	14%	12%	14%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%

Hoe groot het verschil is blijkt als we inzoomen op de groep met de laagste inkomens. En dan het resultaat van nu vergelijken met die van de verkiezingen van 1994, toen de PvdA 37 zetels haalde (24%). Toen scoorde de PvdA 31% onder de laagste inkomens, En dat percentage is nu nog slechts 8%. In feite is de positie van de PvdA onder de groep lage inkomens volledig overgenomen door de SP.

Evenals bij het CDA (zoals dit ook uit deze tabellen blijkt) is het probleem niet de persoon. De PvdA heeft geen enkele aantrekkingskracht meer voor de groep waar ze traditioneel de meeste kiezers vandaan haalde. En of de PvdA daar nog ooit in zal slagen valt te betwijfelen. (Recente standpunten rondom de steun aan Griekenland en het pensioenakkoord zijn nu niet bepaald standpunten die populair zijn bij de lagere inkomens).

Vergelijking percentuele uitslag 1994 - 2012 bij de lage inkomens

verticaal geperceerd naar	Totaaluitslag		Benedenmodaal	
	1994	2012	1994	2012
VVD	20%	21%	12%	16%
CDA	22%	8%	22%	6%
PvdA	24%	10%	31%	8%
D66	15%	11%	11%	8%
SP	1%	21%	2%	30%
PVV		15%		15%
Overige partijen	18%	14%	22%	17%
Totaal	100%	100%	100%	100%